

ת"פ 48494-07-15 - המשרד לאיכות הסביבה/המשרד הראשי נגד שמעון איבגי, יהודה מויאל

בית משפט השלום בקריהת גת

10 يول' 2018

ת"פ 48494-07-15 המשרד לאיכות הסביבה/המשרד הראשי נ' איבגי ואח'
בפני כב' השופט משה הולצמן

המאשימה

המשרד לאיכות הסביבה/המשרד הראשי
ע"י ב"כ עוה"ד ראומה גומא ואח'

נגד

הנאשמים

1. שמעון איבגי

2. יהודה מויאל ע"י ב"כ עוה"ד מאיר שמואל

זכור דין

1. בಗדרו של הליך זה הוגש ביום 15.3.2016 כתב אישום כנגד הנאשמים.

2. בהכרעת דין שניתנה ביום 8.5.2018, מצאתי לנכון להרשיע את הנאשם 1 בשל שינוי פסולות והשלכת חלק ממנה על הקרכע בתחנת המעבר, ללא רישון או יותר זמני, וזאת מיולי 2013 ועד להוצאת הרישון ביום 13.11.2013 שניתן לאיסוף והובלת אשפה ופסולות (נ/15), וכן בהפעלת תחנת מעבר לפסולות, ללא רישון או יותר זמני, ולא התשתיות הנחוצות על פי הדיון, לכל אורך התקופה הרלבנטית, והכל לפי הוראות החקיקוק שפורטו בכתב האישום- עבריות לפ' 4 ו- 14 לחוק רישי עסקים, התשכ"ח- 1968, ופריטים 5.1א' ו- 5.1ב' לצו רישי עסקים (עסקים טיעוני רישוי), התשנ"ה- 1995 (כנוסחם בחלק מהמועדים הרלבנטיים בכתב האישום), ולפי פריטים 5.1א' ו- 5.1ב' לצו רישי עסקים (עסקים טיעוני רישוי) התשע"ג- 2013; הפעלת תחנת מעבר לפסולות ללא התשתיות הדרשות על פי הדיון- עבריה לפ' תקנות (1), (2)(2) ו- (2)(7) לתקנות רישי עסקים (תחנת מעבר לפסולות), התשנ"ח - 1998 וסעיפים 10 א' ו- 14 לחוק רישי עסקים התשכ"ח - 1968 ותקנות (2) ו- (3) לתקנות למניעת מפגעים (מניעת זיהום אויר וריח בלתי סבירים מأتרים לסילוק פסולות), התש"ן- 1990.

הנאשמים 1 ו- 2 הורשו בגין השלכת פסולות ולכלוך לרשות הרבים, כאשר לחובת הנאשם 1 נזקפו שלוש עבריות בעניין זה ביום 2.7.2013 ו- 8.7.2013, ואילו לחובת הנאשם 2 נזקפו שתי עבריות בעניין זה ביום 8.7.2013 ו- 10.7.201, לפי סעיפים 13(ב)(1), 13 (ג)(א)(א), 2 ו- 4(א) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד- 1984.

ראיתי לנכון לזכות את הנאשם 2 מעבירה של השלכת פסולות ולכלוך ברשות הרבים, בגין השלכת פסולות מהמשאית ביום 2.7.2013, כמפורט בכתב האישום, וזאת על מנת שלא להעמידו בסיכון כפול להרשעה בפלילים בשים לב להודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב- 1982 שהוצאה בעניינו במועד הנ"ל (ת/10).

3. טיעונים לעונש נשמעו בדיון שנערך ביום 22.5.2018.

ב"כ המאשימה טענה, בעיקרי הדברים, כי הנאשם 1 הפעיל את תחנת המעבר שלא כדין ובנסיבות מהירות לאור מיקומה בסמיכות רבה לסייעת מגורים, תוך שהפניה לעודתה של סופיה זגורי בעניין זה; הנאשם 1 הפיק טובות הנאה כלכלית בכר שהפעיל תחנת מעבר לא השקרה בתשתיות כמחיב על פי הדין, הנאמדת בסך של כ- 190,000 ₪ לפि חווות דעת כלכלית שהוגשה מטעם המאשימה; בסעיף 13(ח) לחוק שמירת הניקיון נקבע שנית להטיל קנס נוסף בגין טובות הנאה הכלכלית שצמחה מביצוע עבירות שציינו בגדרו, תוך שציין, בסעיף 13(ח)(2) כי "טובות הנאה" הינה לרבות הוצאה שנחסכה; הנאשם הורשו גם בשיפיכת פסולת ברשות הרבים; מתחם הענישה ההולם לגבי הנאשם 1 הינו בין 50,000 ₪ לבין 200,000 ₪ ובשים לב לנסיבות העניין ובכלל זה המשך הפעלת תחנת המעבר בסמיכות רבה לסייעת מגורים והמשך הפעלה תוך כדי ההליך המשפטי יש להטיל עליו קנס בסך של 200,000 ₪, שישה חודשים מסר על תנאי והתחייבות שלא לבצע את העבירה בסכום השווה לכפל קנס, ובנוסף להטיל עליו קנס לפי הוצאות שנחסכו ממנו בהקמת תחנת מעבר לפי דרישות הדיון בסך של 190,000 ₪ לפি האומדן בעניין זה בחווות הדעת; עוד התבקש ליתן צו ניקיון על הנאשם 1 לצורכי נקיי השיטה בתוך 14 ימים; לגבי הנאשם 2 שעבר כסיר אצל הנאשם 1 נתען לעונש בסך של 20,000 ₪, התחייבות שלא לבצע את העבירות בסכום השווה לכפל הקנס, ושלילת רישיון הנהיגה על תנאי שלא יבצע את העבירות בגין הורשע במשך 3 שנים.

ב"כ הנאשם טען, בעיקרי הדברים, כי הנאשם 2 עבד במשך מספר חודשים אצל הנאשם 1; הנאשם 2 זוכה מעבירות קנס שבוצעה ביום 2.7.2013 והורשע בגין שתי עבירות של שיפיכת פסולת ביום 8.7.2013 ו- 11.7.2013 כאשר ביום 11.7.2013 הנאשם 1 ביצע את התשלום לצורך קבלת רישיון להובלת פסולת שנכנס לתקוף לאחר ארבעה חודשים; הנאשם 2 עבר באוקטובר 2013 תאונת דרכים בעת שהיא בדרכו לאתר דודאים, נפגע באופן קשה ואושפז בבית חולים, ובטעיה נגרמו לו בעיות רפואיות נירולוגיות ואורולוגיות; הנאשם 2 נשוי עם שני ילדים בגילאים שש ושנתיים; הנאשם 2 נעדדר עבר פלילי; בנסיבות העניין ניתן להסתפק בקנס סמלי, אם בכלל, מכיוון שככל חטא היה בשיפיכת פסולת פעמיים באותו רצון לסייע לנאם 1, מוביל שהוא מודע להשלכות של התנהלותו, והמדובר בחוטי דברים; לגבי הנאשם 1 נתען כי משפחתו פונתה מגוש קטיף וגם שם עבר בפנוי פסולת; רعيיתו של הנאשם 1 חלהה לדבון הלב במחלת ממארת, נפטרה בשנת 2009 והותירה אחריה שתי בנות קטינות; בנסיבות העניין הנאשם 1 הוזడק לסייע מאת הנאשם 2 במשך חמישה חודשים; הנאשם 1 פעל לצורך קבלת אישור מרשות מקרקעי ישראל לצורך הקמת תחנת מעבר, הגיע תכניות ונשא בהוצאות, אך בשל מסויים הופנה לרשות הטבע והגנים הלאומיים שיסירבה לאשר את הקמתה של תחנת המעבר, ומסר לו לאתר חלופות אחרות; הנאשם 1 פינה את הפסולת למכלול שהציג באתר וזה פונתה לאחר מילויו לaterangepicker למכלול; משנת 2015 הייתה גדר באשקלון הושגה הסכמה עם נציג המשרד לאיכות הסביבה, המפקח חגי בלכנר, להימנע מכל פעילות בתחנת המעבר עם המשאית למעט העברת מכלី קיבול אחד לשנהו; עם זאת, היו מקרים של שיפיכת פסולת על הקרקע אלא שאין הדבר הועמסה בתוך זמן קצר באמצעות טרקטור למכלול; משנת 2015 הייתה גדר במקום ולא ניתן היה להיכנס; חוות דעת המומחה מתייחסת לתקופה שבה הנאשם 1 סייע לרعيיתו שהיתה חוליה; כתוב האישום מתייחס לתקופה קצרה של שנה וחצי של ניהול תחנת מעבר מכלី קיבול אחד לשנהו והוא גם מקרים שבהם פסולת הושלכה על הקרקע; הנאשם 1 הסתמן בתום לב על ההבנות שגובשו עם המפקח חגי בלכנר; הנאשם 1 השתדל לפעול לפי החוק והקים גדר; הנאשם 1 ביקש להתפרק, העביר את הפסולת למכלול ובמהcola פינה אותה לאתר הטעינה, ולא השלים אותה ברשות הרבים.

דין

הבנייה שיקול הדעת השיפוטי

6. בסימן א' לפרק ו' בחוק העונשין, התשל"ז- 1977 (להלן: "חוק העונשין"), נקבעו הכללים לגבי הבנייה שיקול הדעת השיפוטי בענישה".

"**40ב. העיקרון המנחה בענישה** הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (ב似מן זה- העיקרון המנחה).

40ג.(א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצוע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידה הפגיעה בו, במידיניות הענישה הנוהגה ובנסיבות הקשורות ביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".

(ב) בטור מתחם העונש הולם יجازר בית המשפט את העונש המתאים לנאים, בהתחשב בנסיבות שאינן הקשורות ביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי להרוג מתחם העונש הולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה".

7. לצורך בוחנת מתחם הענישה יש לבחון את העניינים הבאים- א. הערך החברתי שנפגע ביצוע העבירה במידת הפגיעה. ב. מדיניות הענישה הנוהגה. ג. נסיבות ביצוע העבירה ובכלל זה מידת אשמו של הנאשם.

לגביו אופן "שם סעיף 40ג לחוק העונשין, באשר להבנייה מתחם הענישה, נקבע-

"**מתחם הענישה יקבע אפוא בהתאם לעיקרון הנסיבות, ועל מנת ליישמו יתחשב בית המשפט בשלושה אלה:** ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה במידה הפגיעה בו; שנייה, במידיניות הענישה הנוהגה; ושלישית, בנסיבות הקשורות ביצוע העבירה. נbaar שיקולים אלו להלן, אך לפני כן נציג כי עיקנון הנסיבות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שהבן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם ביצועה".

ע"פ 8641/12 סעדי נ' מדינת ישראל. 5.8.2013.

נבחן להלן את שלושת היסודות הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, לשם קביעת מתחם הענישה בענין הנדון.

הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה

8. בהלכה הפסוכה נקבע לא אחת לגבי החשובות הרבה בשמריה על איכות הסביבה.

"**האדם הוא חלק מסביבתו.** הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי. במשמעותם "מנהליהם הפרט והחברה את כל מעגל חייהם" (השופט אור בבג"ץ 244/00 עמותת שיח חדש, למען השיח הדמוקרטי נ' שר התשתיות הלאומיות [1], בעמ' 62). הם הבסיס לקיום הפיזי. הם הבסיס לקיום הרוחני.

aicot ha'chayim nikkavut ul-pi aicot ha'sabiba. Am la nishmar ul ha'sabiba, ha'sabiba la tshmor ulaino. Ma'akan ha'chisivot ha'revba - l'khol prat v'prat v'lachava
cchl - b'shmira ul aicota ha'sabiba sheva matnahelim chivno".

bg'z 4128/02 אדם טבע ודין- אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ראש-ממשלה ישראל. פסקה 10.
16.3.2004

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה שיש בעבירות הגורמות לנזק לסלבה, ועל חובתנו, לחברת וככני-תרבות, להකפיד ולשמור על נקיונה, חוסנה ושלםותה של הסביבה בה אנו חיים"

רע"פ 362/13 עלי חסן גmil נ' מדינת ישראל. פסקה 18. פסקה 27.08.2013.

"בית-משפט זה עמד בעבר על הנזק הרב העולול להיגרם לכלל החברה בשל ביצוע עבירות הנוגעות לפגיעה באיכות הסביבה, בציינו: "שמירת הפסולת או פיזורה וניקוזה בדרך בלתי מבוקרת תביא לפגעה - לעיתים פגעה אנושה - באיכות החיים, בצחות האויר, בזיהום מ-תהום, בהשמדת חי" (רע"פ 7861/03 מדינת ישראל נ' המועצה האזורית גליל תחתון (טרם פורסם)). הצורך החברתי הגובל בשמירה על משאבי הטבע הוהלים וממדללים והכרה בנזק שנגרם לכלל הציבור בשל זיהום הטבע והסלבה, חייבה את המחוקק לקבוע רמת ענישה משמעותית לעוברים עבירות אלו, ואת בית-המשפט בתורו לנוקוט מדיניות ענישה חמירה כלפי אותם עבריינים (ראו, רע"פ 244/96 כימ ניר ניהול שירות תעופה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 529)".

רע"פ 1223/07 סח עלי מורה נ' מדינת ישראל המשרד לאיכות הסביבה. פסקה 4. 12.02.2007

"... בצדך הדגש בית-המשפט קמא את הצורך בענישה משמעותית לאלה המזהמים את הטבע בנגדו לחוק וממניעים של כדאות כלכליות ...".

9. בשים לב לקביעות שנעו בהלכה הפסקה באשר לחשיבות השמירה על איכות הסביבה, ובכלל זה לגבי השלתת פסולת באופן בלתי מבוקר ובנגדו לדין, יש לקבוע כי מידת הפגיעה שנגרמה על ידי הנאים, ובמיוחד על ידי הנאשם 1, באינטרס הציבורי המוגן הינה בשיעור ניכר.

מדיניות הענישה הנהוגה

10. באת כוחה של המאשימה הפנהה לפסקי דין (חלקים לפני כניסה לתקוף של תיקון 113 לחוק העונשין) המשקפים לטעמה את מדיניות הענישה הנהוגת בעבירות שבahn הורשו הנאים, ומצאתו לנכון להתייחס לאותם פסקי דין (כל שאותרו) שהינם רלבנטיים לעניינו, וכן לפסיקה נוספת של בתי המשפט.

בעניין שנדון ב-עפ"ג (מחוזי ת"א) 13950-01-11 17138 כהן נ' מדינת ישראל/המשרד להגנת הטבע (30.03.2011), הנאים/המערערים, החברה והנאשם 2, הורשו בשני כתבי אישום בגין שלושה איוריםם של השلتת פסולת ברשות הרבים, ונגזרו העונשים הבאים- על החברה- קנס בסך של 150,000 ₪, התחייבות בסך של 300,000 ₪ להימנע מביצוע עבירות מסווג אלה שהורשעה בהן; הנאשם 2- קנס בסך של 150,000 ₪, או 15 חודשים מאסר תמורה; מאסר על תנאי של 3 חודשים, שיופעל אם יעבור את העבירות שהורשע בהן, והתחייבת כספית על סך 400,000 ₪ להימנע מביצוע עבירות על-פי חוק שמירת ניקיון או

הקשרות לאיסור לכלוּר והשלכת פסולת. ערכאת הערעור הותירה על כנמ את העונשים שנפסקו תוך שczion כי לחובתו של הנאשם נזקפו חמישה عشر הרשעות קודמות, ובכלל זה בגין עבירות של שמירת הניקיון ולמרות זאת הוא שב וביצע עבירות אלה, ובנסיבות העניין, בהעדר הרתעה של ממש, היה מקום להטיל עליו קנס ממשמעו כי נוכח הטלת עונש של מאסר על תנאי ולא מאסר בפועל.

בעניין שנדון ב-ע"פ (מחוזי חיפה) 53133-07-11 עASI שעבאן נ' מדינת ישראל משטרת ישראל (12.1.2012), נדחה ערעורו של הנאשם, שהורשע בשל השלכת פסולת מספר פעמים במהלך מסויים, מטרד לציבור והפעלת עסק ללא רישיון, ונגזרו עליו קנס בסך של 80,000 ₪, או 4 חודשים מאסר תמורה, 4 חודשים שלילת רישיון הנהגה על תנאי למשך שנתיים ממועד מתן גזר הדין, והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה זו עבירה לפי חוק שמירת הניקיון, והתחייבות בסך של 100,000 ₪ למשך 3 שנים להימנע מביצוע עבירות לפי חוק שמירת הניקיון בקשר לרכב.

בעניין שנדון ב-ת"פ (שלום פ"ת) 14657-06-09 מדינת ישראל נ' אל סייד (7.10.2014), הנאשם הורשע בשפיقت פסולת ממשאית שבבעלותו במהלך מסויים ובניהול עסק ללא רישיון. הנאשם לא היה עבר פלילי לפני ואחרי ביצוע העבירה. על הנאשם נגזרו 3 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור את העבירות בהן הורשע. 6 חודשים פסילת רישיון הנהגה על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים את העבירה בנגד חוק שמירת הניקיון שבה הורשע. קנס בסך של 75 אלף ₪ או 7 חודשים מאסר תמורה, והתחייבות בסך של 75 אלף ₪ להימנע במשך 3 שנים מביצוע עבירות בהן הורשע.

בעניין שנדון ב-ת"פ (שלום כ"ס) 27655-11-09 מדינת ישראל נגד תקללה, הנאשם הורשע בהשלכת פסולת ברשות הרבים, ונגזרו עליו קנס בסך 50,000 ₪, או שנה וחצי מאסר תמורה אם הקנס לא ישולם, פסילה מותנית למשך 3 חודשים של רישיון הנהגה וה坦אי הוא שבחשך 3 שנים מהיום לא יעבור הנאשם את העבירה בה הורשע, והתחייבות בסך 50,000 ₪ לפיה ימנע מלעבור את העבירה בה הורשע במשך 3 שנים.

ערעורים שהוגשו לבית המשפט המחוזי (ע"פ 13-10-38316 תקללה נ' מדינת ישראל; 8.5.2014), ולבית המשפט העליון (רע"פ 3780/14 תקללה נגד מדינת ישראל; 29.5.2014), נדחו.

11. בעניין שנדון ב-ע"פ (מחוזי ב"ש) 9068-09-15 מס. פינוי אשפה בע"מ נ' המשרד לאיכות הסביבה/שלומצין (24.12.2015), נגזרו על הנאים, שהורשעו בהשלכת פסולת, קנסות בסך של 65,000 ₪ (על החברה) ובסך של 45,000 ₪ (על נאש נוסף), ונקבע -

"מתחם העונש ההולם לעבירה יחידה הוא בעשרות אלפי שקלים. בעניין זה אפנה, למשל, לעפ"ג (חיפה) 41577-08-14, מדינת ישראל נ' מנאה ואח', פסק דין מיום 13.11.2014; ע"פ (מרכז) 38316-10-13, תקללה נ' מדינת ישראל, פסק דין מיום 08.05.2014, זהו פסק דין אליו גם הפנה בא-כוח המשיבה, שם נגזרו קנסות בסכומים של 75,000 ₪ ו-50,000 ₪ וכן נפסל רישיון הנהגה בפועל ועל תנאי; ת"פ (שלום נוצרת) 23724-10-09, גם שם היה מדובר בעבירה אחת והושטו קנסות של 80,000 ₪ ו-35,000 ₪. סיכומו של דבר, מתחם העונשה ההולם אשר נקבע על ידי בית המשפט, בדיון נקבע".

12. ב"כ הנאים הפנה לע"פ (מחוזי חיפה) 763/05 צוקמן ייב נ' משרד לאיכות הסביבה (06.04.2006), שבו נגזר על הנאשם 1 עונש של מאסר על תנאי לתקופה של חודשים למשך 3 שנים על העבירות בהן הורשע; קנס כספי בשיעור של 10,000 ₪ או חודשים מאסר תחתוי, וחתיימה על התחייבות

כספי בערך 25,000 ל"נ במשך 3 שנים, בגין ארבע השלכות של פסולת ברשות הרכבים, אלא שיש לשם לב שהנאשם 1 הורשע מיד עם תחילת ההליך המשפטי תוך חיסכון בזמן שיפוטי, וערכתה הערעור צינה כי המאשימה לא ביקשה למצות עם המערער את הדיון, לא עתרה לכנס המירב ולא ביקשה לשלול את רישוון הנהיגה או רישוון הרכב בו הובלה הפסולת, ובית המשפט קמא לא גזר עונשים חמורים על פי אמות המידה הקבועות בחוק.

ב"כ הנאים הפנה ל-ת"פ (שלום ירושלים) 5529/13 מדינת ישראל נ' ابن עמי הנדסה בע"מ (25.11.2015), ושם נקבע כי השלقت פסולת בניה באתר העוסק בוגרת בניה, שאף فعل תקופת מסויימת תחת רישוון על דעתה של המאשימה, אינו מהו עבירה לפי חוק שימירת הניקיון, אך סבורני שלא ניתן להשליך מהקביעה שנעשתה שם לעניינו מכיוון שהנאשם 1 הפעיל תחנת מעבר ללא רישוון, ומוביל שהאתר הוכשר לכך לפי הכללים שנקבעו בדיון לעניין זה, והרישוון שניין לו ביום 13.11.2013 הוגבל להובלת פסולת לאתר לטיפול פסולת או לתחנת מעבר לפי דרישות הדיון.

13. מהמקובץ לעיל עולה כי סכומי הকנס שהוטלו בגין השלقت פסולת שלא כדין נעו בין 10,000 ש"ח ל-150,000 ל"נ, בשל לנסיבות המקירה הנדונה, ויש לשם לב לקביעתו של בית המשפט המחויז בבאר שבע כי מתוך העונש ההולם בגין השלقت פסולת ייחידה עומד על עשרות אלפי שקלים.

נסיבות ביצוע העבירה

14. בחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה תיעשה לפי הרשימה בסעיף 40.ט לחוק העונשין, כדלקמן:

"(א) בקייעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסביר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם: (1) התכוון שקדם לביצוע העבירה. (2) חלקו היחסי של הנאשם ביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם ביצוע העבירה. (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה. (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה. (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה. (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עווה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו. (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התగורות של נפגע העבירה. (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה. (9) הקרבה לסייע לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1. (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו. (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה".

(ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסביר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולענין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(10) ו-(11)- ככל שסביר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם".

רשימת הנסיבות המנוויות בסעיף 40.ט לחוק העונשין, אינה מהו רשיימה סגורה, ولבית המשפט קיימת הסמכות

לשקל נסיבות נוספות בעת בוחנת הענישה הראויה בנסיבות העניין, לפי האמור בסעיף 40יב לחוק העונשין.

"**אין בהוראות סעיפים 40 ו-40יא כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקל נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאין קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם.**"

בע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל(5.8.2013) נקבע-

"**הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה הנבחנות בעת קביעת מתחם הענישה (כמפורט בסעיף 40 לחוק העונשין), והנסיבות שאין קשורות לביצוע העבירה הנבחנות בגזרת העונש (כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין) אין רשותם סגורה, ואין בנסיבות ציון המחוקק ופרטן במפורש, כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקל נסיבות נוספות**" (פסקה 22).

15. בעניינו, הנאשם 1 הפעיל את האתר כתחנת מעבר לכל דבר ועניין בתקופה הרלבנטית. הנאשם 1, שהוא ומשפחתו נמנים על מפוני גוש קטיף, וגם שם עסוק בפניו פסולת, היה מודע היטב לצורכי לקבלת רישיונות מתאימים להובלת פסולת במשאית וכן לצורך הפעלת האתר כתחנת מעבר לפניו פסולת, וננה לרשות מקרקעי ישראל ולרשות הטבע והגנים הלאומיים בבקשתו לקבלת האישורים המתאימים, כך לפי טעنته, אלא שבקשהו ל渴בל רישיון להפעלת תחנת מעבר נדחו, וחך זאת הנאשם 1 הפעיל את האתר, בנחלה הורי, או בסמוך אליה, במושב אחוזם, כתחנת מעבר. הנאשם 1 טען כי העביר וערם את הפסולת במכליות, וטען שקיביל היתר לכך מהפקיד חגי בלכנר, אלא שחומר הריאות מצבע על כך שבאתר נערכה פסולת בكمויות לא מבוטלות על הקרקע ולא הוכח כי פונתה למכלול בסמוך לאחר פריקתה. תחנת המעבר פעלה בתחום המושב ובנסיבות לטבעת מוגרים. בשלב מסוים הוקמה גדר אלא שמעודתו של יעקב אבגי, אחיו של הנאשם 1, ניתן להבין שהקמתה נעשתה בעתיו של ההליך המשפטי, ובתקופה הרלבנטית לכתב האישום השטח לא היה מגודר מכל צדדיו, יש יסוד לקביעת שלא הייתה כל מניעה מלאה מלהיכנס לאתר. נראה שאין מחלוקת שהנ禀 1 לא הקים את התשתיות הנחוצות לתחנת מעבר למעט גדר שהוקמה בשלב מאוחר יותר.

הנ禀 1 תלה את השלcta הפסולת בשטח האתר בהתנהלותו הקלוקלת של הנאשם 2, שעבד אצלו כנהג, בתקופה שהיא טרוד בטיפול ברعيות, שנפטרה- לדאון הלב- בשנת 2011, והותירה אחריה שתי בנות קטינות, אלא שיש לנו לומר כי העבירות של השלcta הפסולת מהמשאית, שפורטו בכתב האישום, בוצעו במהלך יולי 2013 ולגרסת הנאשם 2 השלcta הפסולת באתר נעשתה על פי הנחיותיו של הנאשם 1.

בנסיבות העניין, בשים לב להפעלת תחנת מעבר בתקופה הרלבנטית והאחריות המיויחסת לנ禀 1 לשלוש פריקות של פסולת מהמשאית במהלך יולי 2013, באמצעותו של הנאשם 2 שפעל לפי הנחיותיו, נראה לי שמתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1 הינו בין 60,000 ש"ח ל- 120,000 ש"ח.

16. עניין נוסף שיש להידרש אליו הינו מתחם העונsha ההולם בעניינו של הנאשם 1 לגבי הettba הכלכלית שהפיק מהפעלת תחנת המעבר, והכוונה להוצאה הנিcritה שנחסכה ממנו לצורך הכשרת האתר כתחנת מעבר פעילה לפי הדרישות הנוהגות בעניין זה, על פי חזות הדעת הכלכלית שהוגשה מטעמה של המאשימה. סבורני שיש מקום להתייחס בנפרד למתחם העונש ההולם בעניין זה לאור קביעת הדין כי ניתן להשית קנס כספי

נוסף על הנאשם בשיעור טובת ההנאה והרווח שצמחו לו, ובכלל זה בשל הוצאות שנחסכו ממנו, בזיקה לביצוע העבירה.

בסעיף 13(ח) לחוק שמירת הניקיון נקבע "(1) בשל עבירה שעבר אדם לפי סעיפים קטנים (א)(1), (ב) או (ג), שכטוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשייא בית המשפט להטיל עליו Kens בשיעור טובת ההנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר; (2) לעניין סעיף קטן זה, "טובות הנאה"- לרבות הוצאה שנחסכה; (3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מההוראות סעיף 63 לחוק העונשין".

בעניינו, הנאים הורשו, בי"ה יתר, בעבירה לפי סעיף 13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון.

עם זאת, סבורני שיש לתת את הדעת לאפשרות כי הנטבה הכלכלית שיכל וצמחה לנאים הובאה בחשבון בוגדר השיקולים שעמדו ביסוד פסקי הדין שנסקרו לעיל, וה גם שלא הוגש ראיות לגבי ההנאה הכלכלית שהופקה מביצוע העבירות, בהיבט הכספי, ניתן למצוא חלק מהמקרים התייחסות לעניין זה בהיבט העקרוני, ולא מן הנמנע שקיימת חפיפה מסוימת בין מתחם העונש שנקבע בעניינו של הנאשם 1, לבין לב מדיניות הענישה ולנסיבות ביצוע העבירות, לבין מתחם העונש הנוגע לטובות ההנאה הכלכלית שצמחה לו בגין ביצוע העבירות.

ה마שימה הגישה חוות דעת כלכלית מטעם של רומן יוניטר, הממונה על חוקיות כלכליות במשטרת היורוקה, שמצוין כי הוצאות שנחסכו מהנאשם 1 בגין העדרן של התשתיות שהיו נחוצות לצורך הפעלת תחנת מעבר עומדות על סך של 133,189 ₪.

הצדדים חולקים ביניהם, בין היתר, בשאלת עד כמה ניתן להסתמך על ממצאי המומחה כפי שאלה פורטו בחוות הדעתו, ולאחר שבחןתי את חוות הדעת, חוקירתו הנגדית של המומחה, חומר הראיות, וטענות הצדדים, סבורני שנפלו פגמים של ממש בהכנות חוות הדעת ובدرיכי הוכחת בסיסי הנתונים ששימשו את המומחה, מהטעמים שלאלה.

המומחה התייחס בחוות דעתו לתקופה של שלוש שנים, מיום 30.6.2010, בהסתמך על הודעת תשלום Kens שהוציאה לנאשם 1 בגין השלחת פסולת באתר (נספח ב/1 לחוות הדעת) ועד ליום 2.7.2013 שבו ניתן דוח נוסף בגין השלחת פסולת באתר (נספח ב/2 לחוות הדעת), בעוד שכתב האישום הוגש בגין התקופה שמיומן 2.7.2013 ועד ליום 10.5.2015 (סעיף 6 לכתב האישום), כשנה ועשרה חודשים. המומחה הסיק לגבי התקופה הרלבנטית לביצוע העבירות מעיון בכתב החקירה שנמסר לו, לטענותו, על ידי המפקח חגי בלכנר, ומבליל שעודכן לגבי הטענות שהובילו בעניין זה בכתב האישום (ע' 60, ש' 14-11; ע' 61, ש' 14). המומחה הסתמך על הודעת תשלום Kens שהוציאה ביום 30.6.2010 לנאשם 1 (נספח ב/1 לחוות הדעת), אלא שכאמר המאשימה לא התייחסה לדוח הנ"ל בכתב האישום, לא הציגה אותו כחלק מחומר הראיות, ובמצב דברים זה אין די בצירוף חוות הדעת כדי להכשירו כחלק מחומר הראיות. המומחה העיד כי משך התקופה שבה הופעלה תחנת המעבר הינו בוגדר הנתונים ששימשו אותו לצורך חישוב הרווח (ע' 64, ש' 29; ע' 65, ש' 5-3), אך הסתמך על תקופה שהינה ארוכה באופן משמעותי מזו שצוינה בכתב האישום.

המומחה טען בחוות דעתו כי הוצאות הכלולות של התשתיות לצורך הקמת תחנת מעבר עומדת על סך של 530,000 ₪, לפי פירוט הלוויות הבא (סעיף 10 לחוות דעתו)- משטח בטון מנוקז- 150 אש"ח; מצרחות בטון- 50 אש"ח; מערכת ביוב- 50 אש"ח; מערכת הביוי אש- 100 אש"ח; מערכת איסוף תשתייפים- 30 אש"ח; מערכת ניקוז נגר עלי- 10 אש"ח; מתקן ניקוז- 100 אש"ח; גידור היקפי- 40 אש"ח. עם זאת, עיון בחוות הדעת

מעלה כי מקור ידיעתו של המומחה לגבי העליות הנ"ל הינה טבלת ריכוז נתונים שהועבירה אליו על ידי אורי טל מאגף פסולת מזקה במשרד להגנת הסביבה (סעיף 8.ב. ונספח ג' לחוות הדעת), ואין מדובר במידע המבוסס על בדיקה בלתי אמצעית שנערכה על ידי המומחה, ובמצב דברים זה לא ניתן לומר כי נתוני העלות הינם בגין תחום מומחיות. לעומת זאת ניתן לומר כי הובא לעדות בפני, ולא ברור על מה נסמכו ממצאיו לגבי העליות הנטען ועד כמה ניתן ליחס להם משקל של ממש. בנסיבות העניין לא ניתן להכשיר את הנתונים שנספרו על ידי אורי טל, שהינם בגין עדות מפי השמורה, באמצעות חוות דעתו של המומחה.

מעין בטבלה האמורה שנערכה, יש להניח, על ידי אורי טל (נספח ג' לחוות הדעת) ניתן להבין כי העליות שפורטו מתיחסות לתחנת מעבר בשטח של 5 דונם, וקיבולת של 500 טון פסולת ביום (רישת הטבלה). מכיוון שלא הוצגו בפני ראיות של ממש לגבי גודלו של האתר, לא ברור עד כמה בסיסי הנתונים עליהם הסתמך המומחה רלבנטיים לעניינו. המומחה לא מצא לנכון לבקר באתר מכיוון שלסבירתו די בכך שעין בתיק החקירה והסתמך על נתונים שונים שנספרו לו על ידי נציג המשרד להגנת הסביבה, ובכלל זה על המתודולוגיה שנקבעה על ידם לגבי אופן עריכת חוות הדעת (ע' 62, ש' 10; ע' 66, ש' 1-3), ונראה שלא עשה מאמץ של ממש על מנת לבדוק ולהתאים את בסיסי הנתונים ששימשו את המומחה לצורכי עריכת חוות הדעת לנרטיבים הקונקרטיים הנוגעים לאתר.

מהמקובץ לעיל סבורני שלא ניתן להסתמך על מסקנותו של המומחה לגבי טבות ההנאה שצמחה לנאים 1 בשל החיסכון בהוצאות הכרוכות בהקמת התשתיות, ולאור הפגמים שנפלו בחוות הדעת לא מצאתו לנכון להידרש לקביעת ההוצאות שנחسقو על דרך האומדנה.

17. הנאים 2 העוסק על ידי הנאים 1 למשך תקופה קצרה, והורשע בגין שתי השלכות של פסולת באתר מהמשאית, וסבירו שמתהם הענישה בעניינו הינו בין 20,000 ש"ח לבין 40,000 ש"ח.

נסיבות שאין קשרו לביצוע העבירה

18. לפי סעיף 40יא לחוק העונשיין יש מקום לבחון את הנסיבות שאין קשרו לעבירה.

19. הנאים 1 העיד כי מאז שנה וחצי לפחות האתר אינו פעיל והוא נקי מפסולת, אלא שבשל הטיעונים לעונש העיד המפקח אברהם בן סימון מהמשטרת הירוקה כי במספר ביקורים שערך באתר משנת 2015, ובכלל זה מספר ביקורים בשנה האחרונות, מצא פסולת שנערכה על הקרקע ובמכولات, והבחן שהנאים 1 מעmis פסולת מהקרקע למכלולה. עוד העיד שהנאים 1 הבטיח לו לחודל מהפעילות באתר (עמ' 80-85; תМОנות ת/24-ת/26). הנאים 1 לא הבהיר בעדותו כי במקומות מצוייה פסולת אלא שבקש להרחק את עצמו מההעסה במקום ותלה את ממצאי המפקח בשכנים לנחלת הוירוי (ע' 88). גרסתו של המפקח מיהינה עלי' והנאים לא הציגו ראיות לצורכי תמייה בגרסתו.

20. המאשימה הגישה תיעוד לד"חות שהוצאו כנגד הנאים 1 בשנים 1997, 2004, 2006, 2007, 2010 ו-2013 (ת/27; ת/28) בשל פסולת שהושלכה תוך כדי הובלתה, ופרקית פסולת שלא כדין (עדות הנאים 1; ע' 88, ש' 18-21), ומכאן שבייצע עבירות סביבתיות בدرجות חומרה שונות בתקופה שקדמה לכתיבת האישום.

לא הց בפניו רישום פלילי ממשטרת ישראל בעניינו של הנאים 1.

21. הנאים 1 לא הציג ראיות לגבי מצבו הכלכלי, ועם זאת יש לשים לב שרعيיתו נפטרה בשנת 2011 והותירה אחריה שתי בנות קטינות. ספק בעיני האם הייתה לכך השלכה של ממש על ביצוע העבירות בגין הורשע

הנאשם 1 בהליך זה, בשים לב לכך שעבר עבירות שונות בתחום אי-יות הסביבה, בדרגות חומרה שונות, גם בתקופה שקדמה לכתב האישום (ח/27-ת/28). עם זאת, יש להביא בכלל חשבן את האובדן שנגרם לנאשם 1 ובני משפחתו ואת ההשלכות הקשות שסביר להניח שנגרמו להם בתחוםים שונים של חייהם, ובכלל זה בהיבט הכלכלי.

22. הנאשם 2 לא הציג ראיות לגבי מצבו הכלכלי. הנאשם 2 טען כי עבד כנהג משאית אצל הנאשם 1 במשך 11 חודשים עד שאירועה לו תאונת דרכים, באוקטובר 2013, בדרךו לאתר דודאים, שלאחריה אושפז בבית החולים, ולטענתו הוא סובל מכABI בגין המגבילים אותו בעבודתו (ע' 75). לא הוצג בפני תיעוד רפואי בענייננו, אך גרסתו בעניין זה מהימנה עליי. לנאשם 2 שני ילדים קטינים (אחד מהם נולד פג, אך לטענתו), והדעתנו נתנת שמדובר הכלכלי אינם שפיר. הנאשם 2 נעדר עבר פלילי ולא הוצג בענייננו תיעוד לגבי עבירות בתחום אי-יות הסביבה בתקופה שקדמה לכתב האישום.

סיכום ביןיהם

23. מהמקובץ לעיל, ובהתאם האיזון הרاء בין מתחם העונש ההולם לבין הנסיבות שאינן קשורות לבצע העבירה סבורני שיש מקום להעמיד את הקנס הכספי בעניינו של הנאשם 1 ברף הגבהה של מתחם העונשה ההולם.

באשר לנאשם 2 סבורני שיש להעמיד את הקנס הכספי על הרף הנמוך של מתחם העונשה ההולם בשים לב לתפקידו ונסיבות חייו, יש לשים לב שהמאשימה עתרה בענייננו לקנס כספי בסך של 20,000 ₪.

התוצאה

24. לאור האמור לעיל מצאתי לנכון לגוזר על הנאשמים את העונשים הבאים.

א. הנאשם 1 ישא בשלושה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים ממועד גזר הדין, כאשר התנאי יופעל ככל שייעבור עבירה שבה הורשע בהליך זה במהלך התקופה האמורה.

ב. הנאשם 1 ישא בקנס בסך של 100,000 ₪, או 22 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 30 תלומים חדשים, שווים ורצופים החל מיום 15.8.2018, ועד ל- 15 לכל חדש עוקב עד לפירעונו המלא. לא ישולם אחד מן התשלומים האמורים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

ג. הנאשם 1 יחתום על התcheinות עצמית בסך 200,000 ₪ להימנע מלעbor עבירה שבה הורשע בהליך זה למשך שלוש שנים ממועד מתן גזר הדין. לא תחתם התcheinות כספית על ידי הנאשם בתוך 14 ימים מהיום, יאסר הנאשם למשך 30 ימים.

ד. צו לשמרות הניקיון (סע' 14(א) לחוק שמרות הניקיון)- הנאשם 1 יpone את כל הפסולת שהושלכה על ידו, או על ידי מי מטעמו, באתר נושא כתוב האישום, והפסיקת הפעולות של תחנת מעבר במקום, כאשר הפינוי יעשה לאתר הטמנה הפועל לפי דרישות הדין, על חשבונו, וזאת בתוך 21 ימים ממועד מתן החלטה זו.

ה. הנאשם 2 ישא בשלושה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים ממועד גזר הדין, כאשר התנאי יופעל ככל שייעBOR עבירה שבה הורשע בהליך זה במהלך התקופה

האמורה.

ו. לגבי הנאשם 2, שלושה חודשי פסילה על תנאי של רישון הנהיגה, למשך תקופה שלוש שנים ממועד גזר הדין, כאשר התנאי יופעל ככל שה הנאשם יעבור עבירה שבאה הורשע בהילך זה במהלך התקופה האמורה.

ז. הנאשם 2 ישא בקנס בסך של 20,000 ₪, או 90 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם ב- 30 תשלומיי חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 15.8.2018, ועד ל- 15 חודש עוקב עד לפירעונו המלא. לא ישולם אחד מן התשלומיים האמורים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ח. הנאשם 2 יחתום על התcheinבות עצמית בסך 40,000 ₪ להימנע מלעbor עבירה שבאה הורשע בהילך זה למשך שלוש שנים ממועד מתן גזר הדין. לא תחתם התcheinבות כספית על ידי הנאשם בתוך 14 ימים מהיום, יאסר הנאשם למשך 20 ימים.

25. ערעור בזכות ניתן להגיש לבית המשפט המחויז בבאר שבע בתוך 45 ימים.

ניתנה היום, כ"ז تموز תשע"ח, 10 يول' 2018, במעמד הצדדים ובאי כוחם.